

DN Åsikt. ”Ett svek att krympa barnens ytor för utomhuslek”

På två år har Stockholms stad gått från 30 till 10 kvadratmeter per barn när förskolornas utomhusytor planeras. Det är cyniskt och ett svek mot barnen, skriver Kerstin Bodström, kulturgeograf, och Christina Olsson, landskapsarkitekt.

10 kvadratmeter utomhusyta per förskoleplats är vad Stockholms stad erbjuder barnen i ett aktuellt detaljplaneförslag vid Bolidenplan inom projektet Årstastråket.

I skriften ”Vision för framtidens Bolidenplan” från 2016, framtagen gemensamt av stadsbyggnads- och exploateringskontoren, står följande: ”Stadsdelen följer stadens rekommendationer som är 30 kvadratmeter utomhusyta per barn för förskolor. Det är dessutom viktigt att beakta barnperspektivet /.../ för att skapa pedagogiska och stimulerande utomhusmiljöer för stadsdelens barn. Dock vet vi att det är svårt att kompensera för små gårdar genom innehåll och programmering, eftersom barns utveckling faktiskt påverkas av ytans storlek som de har att leka på”. **På två år har staden** alltså gått från 30 kvadratmeter till 10 kvadratmeter per barn!

Är det här planförslaget ett undantag? Nej. Lika illa är det i alla de fyra projekten Slakthusområdet, Årstastråket, Årstafältet och

Årstaberg. Sammanlagt omfattar de cirka 14.000 bostäder och 40 förskolor för 4000 barn!

10 kvadratmeter är vad som gäller, ibland mindre. En förskola i Årstaberg får en gård med 6,1 kvadratmeter per barn. Den placeras, liksom flertalet förskolor i de här projekten, i bottenvåningen på ett hus som ingår i ett högt, slutet kvarter, med förhållandevis mörk och trång innergård.

Vi har länge kunnat iaktta hur förskolefrågan har nonchalerats vid förtätningen av söderorts 1940- och 1950-talsstadsdelar. Hur man nu avsiktligt också kan förse fyra helt nya stora projekt med riktigt undermåliga förskolegårdar är obegripligt. Staden har all erforderlig makt

att planera omsorgsfullt för barnen. Den har monopol på planeringen och den är stark som markägare i alla de här exemplen.

Har vi verkligen inte längre plats för barn? Inte råd?

Barns utemiljö i förorterna gavs på 1940- och 1950-talen så mycket större uppmärksamhet och omsorg. I Stockholms Generalplan från 1952 föreslår man att förskolor och skolor ska läggas ut först, helst i egna byggnader med stora trevliga gårdar, med närhet till park, grönytor och kommunikationer.

Varför tänker man inte så i dag? Park i stadsdelen, som på Årstafältet, kan aldrig – vilket hävdats – kompensera alltför små förskolegårdar, bara komplettera dem. Att marknadskrafterna ignorerar barnperspektivet är ingen överraskning. Vad som upprör oss är att också stadens planerande organ numera så cyniskt och systematiskt gör det.

Barnen vistas hela dagarna i stadsdelen. De har i dag förpassats

till vad som blir möjligt när andra mål lagts fast, till exempel exploateringsgrad och "stadsmässighet".

Allmänt betonas i dag starkt vikten av utevistelse för hälsan och som motvikt till stillasittande. Även föräldrar vi möter tenderar att i allt högre utsträckning granska utemiljön inför sina förskoleval. Därför finns sannolikt även marknadsaspekter att ta hänsyn till i den här förskolefrågan.

Är inte det här en stockholmsk helomvändning av nästan ofattbart slag? Den har skett tyst, har fått förvånande liten uppmärksamhet och mager politisk debatt. Hur blev det så här? Vad blev det av visionen? Vem bär ansvaret?

Kerstin Bodström, mormor och farmor, kulturgeograf, Årsta

Christina Olsson, farmor, landskapsarkitekt, Årsta